

STORTINGET

Lovvedtak 51

(2021–2022)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 161 L (2021–2022), jf. Prop. 229 L (2020–2021)

I Stortingets møte 17. mars 2022 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i grenseloven, utlendingsloven og politiregisterloven (etablering av systemer for inn- og utreise, fremreise og passasjerlisteopplysninger mv.)

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

Kapittel 2 overskriften skal lyde:

Kapittel 2. Visum, kontroll og bortvisning mv.

Ny § 9 a skal lyde:

§ 9 a Fremreisetillatelse

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1240 om etableringen av fremreisesystemet (ETIAS-forordningen) gjelder som lov.

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av forordningen, blant annet om saksbehandlingen for søknader om fremreisetillatelse og hvem som er klageinstans.

§ 17 første ledd bokstav b skal lyde:

b) når utlendingen ikke viser visum eller fremreisetillatelse når dette er nødvendig,

§ 17 første ledd ny bokstav n skal lyde:

n) når utlendingen nekter å avgi biometrisk personinformasjon når det er påkrevd etter rettsakten i grenseloven § 8 første ledd nr. 1 artikkel 6 nr. 1 bokstav f.

§ 23 første ledd bokstav c tredje punktum skal lyde:

Unntak gjelder også for utenlandske sjøfolk som arbeider om bord på utenlandsk registrert *sjøfartøy*.

§ 80 første ledd skal lyde:

Forvaltningsloven og personopplysningsloven gjelder *med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov*.

§ 84 a første ledd skal lyde:

Utlendingsmyndighetene skal uten hinder av taushetsplikt utlevere opplysninger til politiet når det er nødvendig for politiets oppgaver etter loven her *eller grenseloven kapittel 3*.

§ 90 syvende ledd første og annet punktum skal lyde:

Dersom slikt pålegg som nevnt i sjettede ledd ikke blir fulgt, utreisefrist ikke er gitt, eller det er konkrete holdpunkter for å anta at utlendingen ikke vil forlate riket innen utløpet av fristen, kan politiet *uttransportere utlendingen*. Når særlige grunner taler for det, kan utlendingen bli ført til et annet land enn det vedkommende kom fra.

§ 91 skal lyde:

§ 91 *Ansvar for utgifter mv.*

En utlending som i medhold av loven *uttransporteres*, plikter å betale utgiftene ved sin egen utreise. Utlendingen skal også betale utgifter til vakthold når dette er nødvendig fordi det er grunn til å frykte at utlendingen vil motsette seg retur eller oppføre seg truende eller farlig i forbindelse med utreisen. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Er det stilt garanti for utgifter etter første ledd, kan utgiftene kreves dekket av garantisten. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når en utlending som er kommet med *sjøfartøy* eller luftfartøy, eller som er brakt til riket av en transportør som utfører yrkesmessig landtransport av personer, blir bortvist, plikter transportmiddelets eier eller leier enten å ta utlendingen om bord igjen, på annen måte bringe utlendingen ut av riket, eller dekke utgifter som måtte bli påført det offentlige ved at utlendingen *uttransporteres*. På samme måte foreligger det en plikt til å ta om bord *mannskap* og dekke utgifter til eskorte av utlendingen ut av riket når politiet finner dette nødvendig. Tilsvarende ansvar som transportmiddelets eier eller leier har etter dette leddet, gjelder for transportmiddelets fører eller agent i riket.

Tredje ledd gjelder tilsvarende ved utvisning som reaksjon på overtredelse av lovens regler om innreise og ved uttransportering av en utlending som nektes innreise til riket på grunn av et fortsatt gjeldende utvisningsvedtak.

Tredje ledd gjelder tilsvarende for sjøfolk om bord på sjøfartøy som har forlatt fartøyet i strid med § 16 første ledd. Ansvarer omfatter da også utgifter som måtte bli påført det offentlige i inntil tre måneder ved utlendings opphold i riket.

For utenlandsk blindpassasjer gjelder tredje og femte ledd tilsvarende, uten hensyn til om utlendingen *har forlatt fartøyet i strid med § 16 første ledd.*

Dersom utgiftene ved at utlendingen *uttransporteres* ikke dekkes etter første til femte ledd, dekkes de av staten.

Ansvarer etter tredje, fjerde, femte og sjette ledd gjelder ikke ved innreise over indre Schengengrense.

Bestemmelsen gjelder ikke for utlendinger som overføres fra Norge til et annet land i henhold til Dublin III-forordningen, jf. § 32 fjerde ledd.

§ 100 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a) politiets oppgaver etter loven her *eller grenseloven kapittel 3,*

II

I lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten skal § 69 første ledd nr. 11 lyde:

11. gjennomføring av bestemmelsene om utlevering og taushetsplikt, jf. kapittel 5 og 6, *herunder at opplysninger i nærmere bestemte registre alltid er omfattet av taushetsplikten.*

III

I lov 20. april 2018 nr. 8 om grensetilsyn og grensekontroll av personer gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd annet punktum skal lyde:

Loven skal også legge til rette for lovlig bevegelse over grensene og bidra til å bekjempe grensekryssende kriminalitet, ulovlig innvandring og *trusler mot folkehelsen.*

§ 8 skal lyde:

§ 8 *Gjennomføring av EU-rettsakter og bistand fra europeiske grensekontrollteam*

Følgende rettsakter gjelder som lov:

1. *Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/399 om bevegelsen av personer over grenser (grenseforordningen), som endret ved Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2225, Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/458 og Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1240 artikkel 80*
2. *Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2226 om etableringen av inn- og utreisesystemet (EES-forordningen)*
3. *Rådskonferensdirektiv 2004/82/EF om transportselskapers plikt til å fremsende opplysninger om passasjerer (API-direktivet).*

Europeiske grensekontrollteam kan etter anmodning bistå politiet med gjennomføring av grensekontroll. Politiloven § 20 a annet og tredje ledd får tilsvarende anvendelse for utenlandske tjenestemenn som deltar under utførelsen av slike bistandsoppgaver.

§ 13 første ledd skal lyde:

Ytre Schengen-grense skal passeres over grenseovergangssted fastsatt av departementet *eller den departementet gir fullmakt,* og innenfor fastsatte åpningstider.

§ 15 første ledd ny nr. 5 skal lyde:

5. *etter begjæring på innretninger og anlegg som nyttes på eller er tilknyttet norsk kontinentalsokkel.*

§ 16 skal lyde:

§ 16 *Forhåndsmelding om reisende og mannskap*

Transportør av luftfartøy som kommer fra eller går til utlandet, og *fører* av sjøfartøy på vei til eller fra indre farvann eller norsk havn, skal, *med mindre annet er bestemt,* oversende opplysninger om reisende og mannskap til politiet, og melde planlagt tid og sted for ankomst eller anløp og avreise.

Ny § 16 a skal lyde:

§ 16 a *Forhåndsmelding om passasjerer (PNR-opplysninger)*

For det formål å bekjempe terrorisme og annen alvorlig kriminalitet plikter luftfartsselskaper ved flyvning til eller fra utlandet å overføre opplysninger om passasjerene (PNR-opplysninger) til PNR-enheten. Opplysningene skal overføres i samme omfang som de er innsamlet i selskapenes ordinære forretningsdrift.

Dersom flyturen deles med ett eller flere luftfartsselskaper, skal selskapet som utfører flyvningen overføre PNR-opplysningene over samtlige passasjerer.

PNR-opplysningene skal overføres

1. *24–48 timer før avgang og*
2. *umiddelbart etter at passasjerene har gått om bord i luftfartøyet, og fartøyets dører er lukket.*

Overføringer etter nr. 2 begrenses til oppdateringer og utfyllende opplysninger til de opplysninger som er avgitt etter nr. 1.

Når det unntaksvis er nødvendig med tilgang til PNR-opplysninger for å avverge en konkret og reell trussel i forbindelse med terrorhandlinger eller alvorlig kriminalitet, skal luftfartsselskapene etter anmodning fra PNR-enheten overføre PNR-opplysninger til andre tidspunkter enn de som er nevnt i tredje ledd nr. 1 og 2.

Luftfartsselskapene skal overføre PNR-opplysningene i elektronisk form til PNR-enheten.

Kongen gir forskrift om behandling av PNR-opplysninger, og kan gi forskrift om overføringen av slike opplysninger til andre tidspunkter enn de som er nevnt i tredje ledd.

§ 17 skal lyde:

§ 17 *Kontroll av sjøfolk som fratrer stilling på fartøy mv.*

En utlending som fratrer sin stilling om bord på et sjøfartøy, kan ikke forlate fartøyet før innreisekontrollen skal gjennomføres. Det samme gjelder en utlending som er blindpassasjer om bord i et sjøfartøy. Politiet bestemmer hvor og når innreisekontrollen skal finne sted.

§ 25 nr. 3 skal lyde:

3. *grenseovergangssteder, blant annet om fastsetting, innretting av kontrollen og samarbeid mellom grensekontrollmyndigheten og eier eller driver av grenseovergangssted, jf. § 13,*

§ 25 nr. 8 skal lyde:

8. *hvilke fartøy og opplysninger som omfattes av § 16, av hvem, når og hvordan opplysningene skal oversendes og om plikt for fører til å rette seg etter politiets anvisning om ankomst-, anløps- eller avreisested for gjennomføring av inn- og utreisekontroll,*

§ 25 ny nr. 12 skal lyde:

12. *gjennomføringen av rettsakter som nevnt i § 8 første ledd, blant annet om behandling av opplysninger.*

§ 26 første punktum skal lyde:

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser, påbud, forbud eller vilkår gitt i eller i medhold av § 9 første ledd annet punktum, § 10 annet ledd annet punktum, §§ 11, 12 eller 13, § 14 tredje ledd, § 16, § 16 a, § 17 eller § 25 nr. 1, 2, 7 eller 8.

§ 28 annet ledd nr. 4 skal lyde:

4. *I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:*

§ 6 annet ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift fravike lovens regler for innretninger og anlegg som nevnt i første ledd, samt gi forskrift om kontroll ved reise mellom disse og norsk landterritorium.

§ 6 femte ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke for norske sjøfartøy i utenriksfart. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om når loven eller regler gitt i medhold av loven får anvendelse for norske sjøfartøy i utenriksfart som anløper norsk havn.

§§ 14 og 15 oppheves.

§ 16 skal lyde:

§ 16 *Adgang til riket for sjøfolk som fratrer stilling mv.*

Sjøfolk eller blindpassasjer om bord på sjøfartøy som skal innreisekontrolleres etter grenseloven § 17, kan ikke forlate fartøyet før det er fastsatt hvor og når innreisekontrollen skal gjennomføres.

Kongen kan gi forskrift om vilkårene for sjøfolk og blindpassasjerers adgang til riket, blant annet om sjøfolks landlov, og om saksbehandlingen og klageadgangen i slike saker.

§ 20 første ledd bokstav a og b oppheves. Nåværende bokstav c til g blir bokstav a til e.

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Regler om plikt for transportør av luft- og sjøfartøy til å gi forhåndsmelding om reisende og mannskap følger av grenseloven § 16.

§ 22 skal lyde:

§ 22 *Adgang til å gjennomføre utlendingskontroll*

Kongen kan gi forskrift om Tolletatens og andre myndigheters adgang til å gjennomføre utlendingskontroll.

§ 66 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *når utlendingen grovt eller gjentatte ganger har overtrådt en eller flere bestemmelser i loven her eller grenseloven, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i en sak etter loven, eller unndrar seg gjennomføringen av et vedtak som innebærer at vedkommende skal forlate riket,*

§ 100 b første ledd første punktum skal lyde:

I forbindelse med kontroll etter § 21 eller grenseloven § 15, eller i forbindelse med behandlingen av en sak etter utlendingsloven, kan politiet, Utlendingsdirektora-

tet, Utlendingsnemnda, Utenriksdepartementet, utenriksstasjon eller andre med kontrollmyndighet etter § 22 eller grenseloven innhente biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk til kontroll av fremlagt oppholdskort eller kontroll av annet kort med registrert biometrisk personinformasjon etter § 100 a annet ledd.

§ 108 annet ledd bokstav a skal lyde:

Med bot eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som:

a) Forsettlig eller uaktsomt overtrer de bestemmelsene som er angitt i det følgende, eller forbud, påbud eller vilkår gitt i medhold av disse bestemmelsene:

§ 8 første ledd

§ 9 første og fjerde ledd

§ 16 første ledd

§ 19 første og annet ledd

§ 20 tredje ledd

§ 21 første ledd

§ 27 første ledd, jf. fjerde ledd

§ 55 første og annet ledd, med mindre overtredelsen rammes av tredje ledd bokstav f

§ 83 første og annet ledd

§ 90 sjette ledd

§ 93 første ledd annet punktum

§ 100 b første ledd annet punktum

§ 105 første ledd

§ 126 første ledd

§ 130 første ledd, jf. § 105

IV

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de ulike bestemmelsene skal tre i kraft til ulik tid. Endringene under del III trer i kraft straks.

Masud Gharakhani

president